A°. 1837.   N°. 15.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag   den 4 Februarij.

FRANKFORT, den 31sten Januarij.

Berigten uit Weenen, van den 24 Januarij, melden het volgende: De Hollandsch-Belgische aangelegenheden hebben hier in den laatsten tijd weder meermalen het onderwerp van diplomatieke conferentien uitgemaakt. Het schijnt, dat men het over eenen nieuwen grondslag tot eene eindschikking reeds eens is geworden, zoodat de onderhandelingen hierover ernstig zullen kunnen hervat worden. Voor eenige dagen is een koerier van het Hollandsche gezantschap te Weenen met de daartoe betrekkelijke depeches naar den Haag vertrokken.

— Te Weenen begint tegenwoordig een elixer van doctor *Kastler*, als een middel tegen de cholera, opgang te maken. Het schijnt voldoende gebleken te zijn, dat een zeer geacht officier alleen door hetzelve, verscheidene soldaten, die door de cholera aangetast waren, genoegzaam zonder geneeskundige hulp hersteld heeft, en geen man hem afgestorven is. Men denkt, dat dit elixer nu welligt voor de geheele Keizerlijke armee zal ingevoerd worden. Ook het hof moet zich hetzelve ten tijde van de cholera aangeschaft hebben.

— In plaats van de berigten over de cholera, komen tegenwoordig die over de griep. Men houdt het algemeen daarvoor, dat deze en andere ziekten van dien aard voornamelijk aan de luchtsgesteldheid toe te schrijven zijn. Als voorbehoedmiddelen worden opgegeven: 1°. vermijding van te warme vertrekken, en over 't algemeen een meer koele toestand; 2°. vele beweging in de opene lucht; 3°. wasschen van het ligchaam en van de borst met koud water, en wel dagelijks twee of driemaal; 4°. dikwijls koud water op te snuiven, voor zoo verre geen andere kwalen zulks verhinderen. In twijfelachtige gevallen moet men geneeskundige hulp inwinnen, en zoodra men door de ziekte werkelijk aangetast is, de genoemde voorbehoedmiddelen dadelijk staken en geneeskundige hulp inroepen.

— Uit Verona wordt den 21sten Januarij het volgende gemeld: Zijne Majesteit Koning *Otto* van Griekenland, die in den avond van den 18den met zijne doorluchtige gemalin, onder den naam van den graaf en de gravin van Missolunghi, en vergezeld van Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins van Beijeren, alhier aankwam, is door rheumatieke tandpijn tot dus verre verhinderd geworden om verder te reizen. Door het aanwenden van bloedzuigers werd de ontsteking merkelijk beter, doch de voortdurende pijnen gedoogen nog niet de voortzetting der reis.

— In Hongarije is tegenwoordig de rooverbende van *Schubri* het onderwerp van de dagelijksche gesprekken. Alle pogingen om dezelve te verdelgen, hoezeer door eene aanzienlijke gewapende magt ondersteund wordende, zijn tot heden vruchteloos geweest. Het hoofd derzelve, *Schubri*, is een jongman van 27 jaar, geboortig uit Funschirchenien, in Hongarije. Zijn vader is een welgezeten leerlooijer. Daar hij veel geestvermogens, doch daarbij een zeer onstuimigen en ongezeggelijken aard bezat, werd hij door zijn vader buiten 's lands naar de hoogeschool te Gotha gezonden. Daar maakte hij uitmuntende vorderingen en kenmerkte zich ook als dichter. Hij vervaardigde balladen en ook zangwijzen voor dezelve. Hij legde zijnen onstuimigen aard echter niet af. Ten gevolge van een oploop onder de studenten, moest hij de stad Gotha verlaten. Hij hield zich eenigen tijd te Lubek op, en ging vervolgens naar Upsala, in Zweden. *Schubri* scheen zich verder op de wetenschappen te willen toeleggen; maar door een ongelukkig toeval ontving hij sedert het begin des jaars 1836 geene tijding van zijnen vader. Hij had geene middelen van bestaan en werd een straatroover. Hij zette op de wegen valstrikken, die hij met dorre takken of sneeuw bedekte; de reizigers, die vielen, werden door hem overweldigd en beroofd van hetgeen zij hadden. Zijne buitengewone ligchaamskracht kwam hem hierbij bijzonder te stade. Scherp vervolgd, moest hij Zweden verlaten, en kwam door Duitschland naar Hongarije. Hier gelukte het hem, een aantal jongelieden van losse zeden, studenten, onder-officieren en anderen te verleiden en tot eene rooverbende te vormen. Weldra had hij honderd man onder zich en van tijd tot tijd is de bende tot wel vijfhonderd man aangegroeid. Zij is goed gewapend en heeft in de bosschen hare schuilplaats. Zij heeft nu en dan geregelde gevechten tegen de gewapende magt, welke tegen haar afgezonden wordt, en behoudt meer dan eens de bovenhand. De bende staat onder strenge krijgstucht en wordt gedurig in het schieten en den verderen wapenhandel geoefend.

— In de berigten uit Zwitserland leest men, dat in het Bernsche Jura een matigheidsgenootschap is opgerigt, om het toenemend misbruik van sterken drank tegen te gaan. De geestelijken geven zich moeite om de deelneming aan dit genootschap te bevorderen, en uit 23 gemeenten zijn er leden in opgenomen. Er bestaan thans reeds 11 afdeelingen van 300 leden. Bij de intrede geeft men zijn woord van eer, dat men het gebruik van geestrijken drank nimmer tot dronkenschap zal overdrijven.

— Een brief uit Lissabon, van den 2den Januarij, behelst het volgende: » Heden werden de ingezetenen van Lissabon door sterke sneeuw in verbazing gebragt. Reeds is het middag en het sneeuwt nog aanhoudend. Op straat smelt dezelve na verloop van eenigen tijd, maar velden en daken zijn daarmede handenhoog bedekt. Rijken en armen lijden bij dit gure weder omgemeen, daar het hier aan alle inrigtingen ter verwarming ontbreekt, als die slechts bij uitzondering in de huizen van vreemdelingen gevonden worden. Niemand is op zulk eenen winter hier voorbereid. De arme gaat half naakt; hij denkt maar aan zijne warme zon; vuur kan hij in zijne vochtige, ijskoude woning niet aanmaken, daar de brandstoffen te duur zijn, en de vermogende, die het zich aanschaffen kan, heeft geen plaatsje in het gansche huis, om zich van verwarmingsmiddelen te kunnen bedienen, of hij moest het op de hooge keukenhaard doen, hetwelk niet goed gaan kan. — Het is niet te ontkennen, dat het groote gebrek aan wintergerijfelijkheden in de woningen hier ook grooten invloed op de beoefening der wetenschappen heeft; want men leest weinig en schrijft nog minder. In de vijf heete zomermaanden is men door de warmte, welke geest en ligchaam afmatten, te traag; en in de drie wintermaanden, als wanneer er eene vochtige koude heerscht, heeft men te veel zorg om zijn ligchaam, in eenen warmen mantel gehuld, voor de koude te beschutten, zoodat de lust tot lezen en schrijven dan ook vergaat. De vier gematigde maanden van den herfst en de lente gaan mede verloren, omdat men door de lange gewoonte van niets te doen gedurende acht maanden, is verwend geworden.

LONDEN, [illegible]

Naar Woolwich is order gezonden om nog een detachement van de koninklijke artillerie naar de noordkust van Spanje te zenden, en houden zich dien ten gevolge de luitenants *Warburton* en *Dickson* met 50 man gereed, om zich, zoodra een van Zr. Ms. stoombooten van het westen aankomt, op dezelve naar St. Sebastiaan in te schepen.

De courant van New-Orleans van den 12den December ll. bevat twee publieke stukken, betreffende de republiek Texas. Het eene is een algemeen bevel van het departement van oorlog dier republiek, waarbij op grond dat in Mexico groote toerustingen gemaakt worden tot eenen inval in Texas, alle weerbare en tot de militaire dienst verpligte mannen opgeroepen en gelast worden, zich van schietgeweer, 100 scherpe patronen en zoo mogelijk van een goed paard te voorzien. Het tweede is een rapport van het comité van buitenlandsche zaken, waarbij hetzelve aan den senaat der republiek Texas, als deszelfs eenparig gevoelen, zich verklaart voor een vereeniging der republiek Texas met de Vereenigde Staten van Noord Amerika, op gelijken voet met de andere Staten; maar dat, indien Texas niet voor den 1sten Maart in dat Staten-verbond mogt kunnen worden opgenomen, alsdan de president zoo gemagtigd zijn om dadelijk een of meer gemagtigden naar Engeland en de andere hoven van Europa te zenden, ten einde, indien hij zulks in zijne wijsheid dienstig acht, van dezelven de erkenning der onafhankelijkheid van Texas te verkrijgen, en om gezegde gevolmagtigden tevens met volkomen volmagt te voorzien om onderhandelingen te openen over traktaten van vriendschap en koophandel, van wederkeerig voordeel voor de onderhandelende natien.

PARIJS, den 31sten Januarij.

Men rekent, dat tegenwoordig misschien wel de helft der bevolking van deze hoofdstad door de griep is aangetast. Men ziet er overal de blijken van. De wetgevende kamers zoo wel als de beurs worden schaarsch bezocht, en op onderscheidene kantoren, zoo landelijke als particuliere, staan de zaken gedeeltelijk stil, ten gevolge van de ongesteldheid der ambtenaren en bedienden. Onder het garnisoen zijn ook eene menigte lijders, en de helft der geneesheeren bij hetzelve is ongesteld en buiten staat om dienst te doen. Nogtans is de griep te Parijs tot dus verre niet zoo kwaadaardig als elders, b. v. te Londen, waar er, volgens de Engelsche dagbladen, dagelijks honderden van menschen onder bezwijken.

— De kolonel *Vaudrey*, die prins *Lodewijk Bonaparte* gewapenderhand op den Franschen troon heeft trachten te [illegible]

de jurij te Straatsburg vrijgesproken werd, bevindt zich tegenwoordig te Parijs.

— Van de Koningsmoordenaar *Meunier* hoort men tegenwoordig niets. Het schijnt, dat hij sedert eenige dagen buiten alle toegang is gesteld.

— Men verneemt, dat het Fransche bewind besloten heeft, om het vreemden-legioen in Spanje voortaan te kleeden en te onderhouden.

— De *Moniteur* meldt, dat de stedelijke regering te Barcelona veranderd is, en het er tegenwoordig stil is, hoezeer de gemoederen nog geenszins tot rust zijn gebragt.

De oneenigheid tusschen de generaals van de Koningin en het gebrek aan de eerste behoeften bij de soldaten schijnen te veroorzaken, dat, schoon er eene aanzienlijke magt der Christino's in het noorden van Spanje verzameld is, nogtans niets verder tegen de Carlisten ondernomen wordt. De laatsten maken van deze werkeloosheid gebruik om allerwege guerillas tot het doen van strooptogten uit te zenden.

— Volgens berigten uit Londen schijnt de aanhouding en confiscatie van het Engelsche schip den *Vixen* door de Russische scheepsmagt in de Zwarte zee hoog opgenomen te worden en tot het vragen van explicatie bij het Russische kabinet aanleiding te zullen geven.

— De *Sentinelle du Jura* meldt, dat in het Mauffansche bosch een jongman van in de twintig jaar aan eenen boom is opgehangen gevonden. Bij het lijk lag een zakboekje, waarin geschreven stond: „Ik ben *Vincent Mesler*, van Geneve. Leve de andere wereld, daar vindt men het ware geluk." Men denkt echter, dat dit maar een opgemaakte naam is en houdt dezen zelfmoordenaar, naar zijn uitzigt, voor *Dubiez*, een dergenen die voor eenigen tijd de bank te Parijs heeft willen bestelen.

ARNHEM den 4den Februarij.

Laatstleden Dingsdag, den 31sten Januarij, werd alhier in de *St. Walburgis* Kerk eene plegtige hoogmis gecelebreerd ter inwijding van het *St. Hieronymus*-weeshuis, zijnde het voormalig gebouw der Lombard, hetwelk door de Roomsch-katholijke gemeente is aangekocht en tot bovengenoemd einde ingerigt. Bij die gelegenheid hield de Wel Eerw. Heer *H. Versteeg*, pastoor te Herveld, eene redevoering, waarin hij der gemeente den verschuldigden lof toegebragt voor hare ruime bijdragen ter vestiging dezer zoo hoogst noodige als heerlijke stichting, welke aanvankelijk een dertigtal ouderlooze kinderen bevat, en haar in naam dier hulpbehoevenden die stichting aan christelijke weldadigheid bleef aanbevelen.

AMSTERDAM, den 2den Februarij.

Beurs van den 1 Februarij.

Nopens de Spaansche aangelegenheden liep alleen het gerucht, dat *Mendizabal* en ook de overige ministers aftreden zouden; van het oorlogstooneel is er niets nieuws.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. Er is tamelijk veel handel in $2\frac{1}{2}$ pCt. gedreven; voor Duitsche rekening werd nog al veel van de markt weggenomen, de prijzen bleven echter onveranderd, $53\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, doordien voor binnenlandsche rekening veel op de markt was; 5 pCt. $101\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$, bij geringe affaire; kansbiljetten $22\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ gedaan; $4\frac{1}{2}$ pCt. sijndicaat $94\frac{3}{4}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt 78 en $78\frac{1}{8}$ afgegeven; oude aandeelen handelmaatschappij openden $181\frac{1}{2}$, klommen tot $182\frac{3}{4}$, en bleven $182\frac{1}{2}$.

Spanje. De markt in Ardoins was vrij geanimeerd; $23\frac{3}{4}$ aanvankelijk, en $24\frac{1}{8}$ gebleven; men merkte eenige beduidende inkoopen op, welke daarin gedaan zijn; onbepaalde stukken $24\frac{1}{4}$ gedaan; Passive $7\frac{3}{8}$; Fransche uitgestelde à $8\frac{7}{8}$ afgegeven.

Rusland. Oude Russen $104\frac{1}{8}$; nieuwe $104\frac{3}{8}$; Roebels à $66\frac{7}{8}$ afgegeven.

Columbia $20\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$, bij eenigen omzet; coupons $3\frac{15}{16}$ à 4. Grieken blaauwe van 100 pond, $23\frac{1}{4}$, onbepaalde stukken $21\frac{1}{2}$ à $\frac{3}{4}$.

Beurs van den 2 Februarij.

Wij hebben heden tijdingen ontvangen uit Spanje, welke behelzen dat *Cabrera* en *Gomez* hunne strooptogten weder beginnen. Uit Madrid zelf niets nieuws, ook op het oorlogstooneel is niets voorgevallen.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$ gedaan, bij weinig affaire; 5 pCt. $100\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ gedaan; kansbiljetten $22\frac{15}{16}$; oud sijndicaat $94\frac{3}{4}$; nieuwe 78; oude aandeelen handelmaatschappij zijn aanvankelijk à $181\frac{3}{4}$ gedaan, later tot $182\frac{1}{2}$ gestegen en 182 gesloten.

Spanje. Ardoins $24\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$ gedaan; onbepaalde stukken $24\frac{1}{8}$; Passive $7\frac{5}{16}$; Fransche uitgestelde $8\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$.

Rusland. Oude Russen 104; nieuwe Russen $104\frac{3}{8}$; Russen van 1831 en 1833, $95\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Roebels $66\frac{13}{16}$ à $\frac{7}{8}$.

Mengelwerk.

Herinneringen uit de Tweede Kamer.

„. . . . waarover nader had kunnen worden gehandeld, bij voorbeeld in eene zitting met gesloten deuren, door welk [illegible] onbescheidene en zelfs soms onbeschaamde openbaarheid, welke sommige dagbladen aan het verhandelde in de afdeelingen geven, — niet zou hebben plaats gehad." (De heer HOOFT, zitting 14, *Staats-Courant*, 15 Dec. 1836.)

De heer HOOFT haalt hier dus sommige dagbladen door, wegens bekendmaking van het verhandelde in de afdeelingen der kamer. Maar hoe weten de dagbladen wat in de afdeelingen verhandeld wordt? De vergaderingen derzelve zijn immers niet publiek; zelfs niet toegankelijk voor dagbladschrijvers? — Hetgeen de dagbladen derhalve vernemen; vernemen zij *of* van leden der kamer, *of* van de regering; de onbescheidenheid bij gevolg, indien er onbescheidenheid is, zou de heer HOOFT dus eigenlijker aan de leden der Tweede Kamer of aan ambtenaren der regering hebben kunnen verwijten; want indien men uit eene dier twee bronnen goedvindt de dagbladen te onderrigten, geschiedt zulks blijkbaar met het doel, dat het verhandelde openbaar worde.

Zonder nu eenigzins in de zucht naar geheimhouding, welke de heer HOOFT schijnt te koesteren, te deelen, eerbiedigen wij zijn gevoelen, maar veroorloven ons de aanmerking, dat, ingeval men laken wil, men alsdan, onzes erachtens, den dader zelven behoort aan te spreken. Vindt een volks vertegenwoordiger, de geheimhouding minder beminnende dan de heer HOOFT, goed, het in zijne afdeeling verhandelde openbaar te maken, — wij zien niet in, waarom hij zulks laten zou; over het al dan niet doelmatige der openbaarmaking staat het hem vrij zelf te oordeelen. Hebben ondergeschikte ambtenaren der regering zich iets onbescheidens veroorloofd, zoo vrage men hunne bestraffing aan de bevoegde overheid. Maar de dagbladen komen ons althans voor geene berisping, ten minste geene toeduiding van onbeschaamdheid te verdienen, wanneer zij in aangelegenheden, voor de geheele natie allerbelangrijkst, bekend maken hetgeen zij *of* van leden der Staten-Generaal *of* van 's rijks ambtenaren vernamen. Daarbij is openbaarheid een der doeleinden van den constitutionelen regeringsvorm.

Ook belooft de heer HOOFT zich misschien wel wat veel van eene zitting met gesloten deuren. De president *kan* alsdan aan de leden de geheimhouding opleggen; ja, maar slechts *met goedvinden der Kamer.* (Art. 12 van het *Reglement van orde voor de vergadering der Tweede kamer;* gearresteerd den 25sten Sept. 1815.)

Hulp- en Waarborg-Pensioen-fonds.

Verlangend heeft men uitgezien naar de rekening van het *Hulp en Waarborg-Pensioen-fonds, voor de weduwen en weezen van ambtenaren van 's Rijks ontvangsten*, over den jare 1835, waarmede nu de rekening van het tiende jaar was afgeloopen, en waardoor men dus in de gelegenheid was, hoe globaal en oppervlakkig dan ook, ten minste eenige vergelijking te kunnen maken met de berekening, geplaatst in de *Arnhemsche Courant* van den 29sten Nov. 1836. No. 144.

In de eerste plaats was het zeer aangenaam, en strekt het altijd eenigzins ter bemoediging van de deelhebbers, dat zich bewaarheid vindt, de gunstige gissing, welke aan het slot van gezegd artikel is geopperd, dat, namelijk, het fonds bijzonder gelukkig is geweest met deszelfs sterfgevallen, en het getal buiten verhouding klein was, tegen de kansen der sterfte-tafels.

Bij de vorige berekening toch, werd aangenomen het minimum der sterfte bij het mannelijk geslacht in de huwbare jaren, en vond men op 1000 deelhebbers 145 weduwen, hetgeen voor de 627 leden 90 à 91 weduwen zou uitmaken; terwijl de rekening over 1835, er maar 70 aangeeft, waarvan er nog 4 zijn gestorven en 4 hertrouwd; dus maar 62 ten laste van het fonds blijven, en gevolgelijk 28 beneden de kansrekening. Men zou hiertegen zeker kunnen aanvoeren, dat al die 627 leden bij lang niet tien jaren tot het fonds hebben behoord, en dat vele weduwen hertrouwd zijn. Wij gelooven echter niet, dat dit een verschil van 28 zou opleveren, en meenen dus te mogen aannemen dat het fonds in dit opzigt gelukkig is geweest.

Een tweede geluk, hetwelk het fonds is te beurt gevallen, is, dat er tot nog toe zoo weinig aanzienlijke pensioenen zijn gevallen. Het hoogste toch is van *f* 549. Vervolgens vinden wij er slechts 2 van *f* 400, en is, voor zoo ver men dit heeft kunnen opmaken, het gemiddelde pensioen voorgekomen te zijn *f* 160, hetgeen inderdaad voorkomt laag te wezen. Om hierover echter grondig te oordeelen, behoorde men ook de gemiddelde inschrijving te kennen.

Maar zal men nu altijd even gelukkig blijven? En wat dan, als men met al dat geluk nog te gronde moet gaan? Vordert dan de zorg voor de dierbaarste betrekkingen niet gebiedend van elken deelhebber, dat derzelver bestaan, na het overlijden, op vasten grondslag bevestigd worde?

In het vorige en bovengenoemde artikel is reeds gezegd, dat, buiten de weduwen, die nu ten laste van het fonds zijn, de 1 pCt. der contributie, na afloop der tien jaren, bij lang niet voldoende is voor de behoefte der jaarlijks vallende weduwen. Men [illegible] Wij zeggen niet: de 1 pCt. contributie is niet voldoende voor de jaarlijks vallende weduwen, dat is voor het onderhoud *tot aan haren dood toe*, en niet: voor hetgeen zij al dadelijk het 1ste jaar moeten trekken te vergeleken tegen de contributie, dus niet het jaarlijksche bedrag der pensioenen tegen het jaarlijksche bedrag der contributie; welke rekening geheel valsch zoude zijn. Maar wij willen stellen, dat de nog niet afgeloopen 3 pCt. contributie niet alleen onvoldoende is, om de opvolgende deficits te dekken, maar zelfs ook nog voor de tijdelijke pensioenen aan de 12 gezinnen kinderen, die wij op de verantwoor-

ding van 1835 vinden uitgetrokken, aan pensioenen, ten bedrage van *ƒ*1189; dan moet er toch eene contante waarde in kas zijn, om het hoofd te kunnen bieden aan eene jaarlijksche uitgave van *ƒ*10,000 aan weduwen-pensioenen, die er, na aftrek der gemelde *ƒ*1189, zullen overschieten.

Er is, volgens de rekening, in kas *ƒ*68,000 werkelijke schuld, rentende 2½ pCt. en *ƒ*9,500 rentende 5 pCt.

ƒ 68,000 werk. sch.	ad 54 pCt. actueele prijs maakt	*ƒ*	36,720.00
ƒ 9,500 —	ad 102 pCt. — — —	—	9,640.00

Er is dus eene waarde in kas van . . . . *ƒ* 46,360.00

*ƒ*46,360 voor *ƒ*10,000 maakt eene contante waarde van *ƒ*463,60 voor iedere *ƒ*100 pensioen, die het fonds dus in kas heeft.

Raadplegen wij nu tafel II van het werk: *Beschouwingen van den aard, de voordeelen en de inrigting der maatschappijen van levensverzekeringen door den Heer* LOBATTO, dan vinden wij, dat *ƒ*463,60 de contante waarde van een pensioen eener weduwe van ongeveer 75 jaren uitmaakt. Wanneer derhalve de weduwen van het onderhevige fonds niet alle 75 jaren zijn, gaat het fonds onvermijdelijk binnen weinige jaren te gronde en wel onherstelbaar.

Stellen wij daarentegen den gemiddelden ouderdom der weduwen op 45 jaren, hetgeen zeker niet te laag is, dan vinden wij, dat er voor iedere *ƒ*100 eene contante waarde moet in kas zijn van *ƒ*1297,03, derhalve behoort er nu in kas te zijn 129,703 gulden.

Men beoordeele nu den voorgestelden maatregel, die met *algemeene* stemmen is aangenomen, om, namelijk, het fonds open te stellen voor de ambtenaren, die onder het beheer van het burgerlijk pensioen-fonds vallen.

Wij kunnen niet vooronderstellen, dat Heeren Commissarissen of Administrateurs het artikel in de *Arnhemsche Courant* van den 29sten November ll. hebben gelezen. Om derhalve verderen noodeloozen arbeid voor te komen, zal heeren Administrateuren een exemplaar van het nommer dezer Courant worden toegezonden.

Wij kunnen, nog eens, zulks niet vooronderstellen, omdat wij, in de eerste plaats, niet kunnen bevroeden, waarom genoemde heeren zouden hebben veronachtzaamd, den heer LOBATTO te raadplegen, die eene aanzienlijke betrekking aan een onzer ministeriën vervult; en in de tweede plaats, omdat wij niet kunnen vooronderstellen, dat men nog eenig redres of heul kan hopen van inlagen en contributiën voor het enorme deficit, dat wij vroeger bewezen hebben, en om welke contributiën en inlagen te verkrijgen, het duidelijk is, dat men het fonds voor de ambtenaren onder beheer van het burgerlijk pensioen-fonds wil openstellen.

Eindelijk, hoe kan het met de goede trouw overeenstemmen, dat men de correspondenten ten slotte aanspoort, om de nog niet toegetreden ambtenaren, die onder het beheer van het pensioen-fonds van 29 Mei 1822, No. 19, zijn aangesteld, over te halen tot deelneming, wijl het in meergemeld artikel bewezen is, welk een looden last in het vervolg op hunne schouderen zal rusten?

Wij houden ons overtuigd, dat er ter goeder trouw gedwaald is; daarvoor staat ons borg, iemand, wiens naam wij aan het hoofd der Commissarissen van het reglement vinden, en wien ieder, die hem, zoo als wij, van nabij kennen, de meeste hoogachting toedraagt. Evenzeer houden wij ons overtuigd, dat er nog ter goeder trouw gedwaald wordt, en zulks alleen door mindere bekendheid met de kans-rekeningen.

Zeker is die onbekendheid zeer te betreuren, dewijl daardoor gebreken in het reglement zijn ingeslopen, die eene geheele omwerking van hetzelve als eene der eerste werkzaamheden noodzakelijk maakt.

In deze maand, Heeren Administrateurs! zult gij eene buitengewone vergadering houden. Zoodanig eene vergadering is hoogst noodig, maar wij bidden u, verlaat alsdan dien verderfelijken weg, die tot nu toe is betreden! Raadpleegt een' wiskundige, wiens naam gij bij uw verslag kunt noemen. Bedenkt dat gij gaat beslissen over het vertrouwen, waarop de deelhebbers van het *Hulp- en Waarborg-Pensioen-fonds*, bij hun overlijden, het hoofd gerust kunnen nederleggen; in het vaste vooruitzigt, dat hunne na te laten betrekkingen verzorgd zijn! Deze verzorging kan, op den tegenwoordigen voet niet zonder aanmerkelijk hooger contributiën plaats vinden. En zal dit elken deelhebber wel bevallen? Geeft art. 79 hiertoe regt? Of kan dit artikel ooit worden uitgestrekt tot verandering in de grondslagen? Voorzeker niet!

Men zal dus 1º. een nieuw reglement moeten daarstellen; 2º. aan iederen deelhebber individueel behooren te vragen of hij wil aanblijven; en 3º. de reeds toegekende pensioenen behooren te reduceren, tot hetgeen dezelve, volgens de kans-rekening, hadden moeten worden vastgesteld. Of het fonds alsdan nog zal kunnen blijven bestaan, weten wij niet; maar gelooven wel, dat er middelen bestaan om het staande te houden, tot welker opgave wij ons intusschen niet durven vermeten; aangezien onze kennis in het overschoone vak der wiskunde, daartoe niet grondig genoeg is, ofschoon zij ver genoeg reikt, om te kunnen inzien, dat het beter is, de gestorte gelden op te offeren en er uit te scheiden, dan op deze wijze voort te gaan.

Aan de Redactie!

Wanneer men de geschiedenis van vroeger dagen naauwkeurig onderzoekt, daarbij uit echte bronnen tracht te putten en meerder licht over duistere punten weet te verspreiden; wanneer men de, zoo dikwerf miskende, waarheid zegevierend doet te voorschijn treden, dan maakt men zich verdienstelijk bij tijdgenoot en nakomelingschap.

Wanneer men, daarentegen, zijne verkregene kennis dienstbaar maakt om oude twisten op te wakkeren; om lang vergeten haat en partijschap te doen herleven; wanneer men in schimp- en smaadredenen tegen verdienstelijke mannen uitvaart, en de geschiedkundige waarheid of verdonkert, of die in een verkeerd daglicht stelt, daarbij zich overgevende aan staatkundige of godsdienstige dweeperij: — dan maakt men zich noch geacht noch bemind bij hen, die hun vaderland waarlijk lief hebben.

Het onderhavige werk van BILDERDIJK, zijne aanteekeningen, ophelderingen en bijvoegsels, zoowel als die van Prof. TYDEMAN, zijn geschreven in dien verderfelijken geest. — Vooral het Xde deel had mijne verontwaardiging opgewekt, en aan die verontwaardiging is het artikel in de *Arnhemsche Courant*, van den 18den Januarij, deszelfs oorsprong verschuldigd.

Ik had welligt beter gedaan dat artikel niet te doen plaatsen: maar de spreuk: *veritatem sequi atque colere: tueri justitiam, nil extimescere*, is eene gulden spreuk, en ik neem dus ook geene woord van het door mij geschrevene terug.

De heer TYDEMAN sommeert mij, om de bladzijde of de plaats aan te wijzen, waar de moord van DE WITTEN verdedigd wordt.

Die *bladzijde* of die *plaats* kan ik niet aanwijzen; want nergens staat geschreven, met ronde woorden: ik keur dien moord goed.

Bij al de schaamteloosheid, waarmede men in onze dagen sommige staatkundige en godsdienstige begrippen ophaalt en verdedigt, is het nog zoo verre niet gekomen in Nederland, dat men zulks, zoo maar onbewimpeld zoude durven schrijven.

Maar wanneer iemand eenen beker wijns vergiftigd hadde, zoude hij dan kunnen volstaan met te zeggen: wijs mij den giftigen druppel aan, en zoo gij dat niet kunt, dan beweer ik dat deze wijn niet vergiftigd is? Immers neen!

Zoo verwijze ik dan ook den onpartijdigen lezer, niet tot eene bijzondere bladzijde, niet tot eene bijzondere plaats, maar tot het geheele werk, en de waarheid, van het door mij beweerde, zal hem niet ontgaan.

De heer TYDEMAN meent, dat ik den braven SIMONS had moeten laten rusten; want, zegt hij, hij heeft, tot aan zijnen dood toe, mij blijken gegeven van achting en vriendschap. — Ik wil zulks niet betwisten, want hij was goed en toegevend, en hij heeft de uitgave van de *Vaderlandsche Geschiedenis*, van BILDERDIJK niet beleefd.

Ende hiermede stap ik af van alle twistgeschrijf over deze zaak.

Over de wijze van ontkenning, door den heer TYDEMAN gebezigd, heb ik de vrijheid genomen mij regtstreeks tot zijn Hooggel. te wenden, en deze correspondentie kan, voor het publiek, geene de minste waarde hebben.

Geldermalsen, den 30 Januarij 1837. E. W. v. D. v. l.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Feb. 3 El 1 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 27 D

Te S'HERTOGENBOSCH is, den 29sten Januarij 1837, voorspoedig van een' ZOON bevallen Vrouwe *VAN RAPPARD*, geb. *VAN LÖBEN SELS.*

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 57 jaren, de Hoogwelgeboren Heer *COENRAAD JAN BARON VAN ZUYLEN VAN NIEVELT, TOT DEN BRIELERT*, *Ridder van de Teutonsche Orde, Lid der Ridderschap en Gedeputeerde Staten van Gelderland.*
ARNHEM, den 29sten Januarij 1837.

Het behaagde den Heere van Leven en Dood heden namiddag, ten half 4 ure, mijn hartelijk geliefde Huisvrouw *NENNETJE VAN THIEL*, na een ongesteldheid van slechts weinige dagen, in den ouderdom van nagenoeg 74 Jaren, waarvan ik ruim 29 Jaren door een gelukkig huwelijk met haar verbonden was, door den dood van mij en hare overige geliefde betrekkingen weg te nemen.
BARNEVELD, J. B. METTENBRINCK.
den 30sten Januarij 1837. *Eenige Kennisgeving.*

De PROVINCIALE COMMISSIE VAN GENEESKUNDIG ONDERZOEK EN TOEVOORZIGT, IN *GELDERLAND* berigt, dat hare gewone vergadering weder zal aanvangen op Dingsdag den 14den Maart aanstaande, en noodigt hen, die tot het afleggen van examen wenschen te worden toegelaten, uit, om zich deswege te adresseren, en de vereischte bewijsstukken *franco* toe te zenden, *uiterlijk* op den 4den Maart, aan den ondergeteekenden, wonende te *Nijmegen.*
Arnhem, den 3den Februarij 1837.

In naam der Commissie voornd.
Dr. C. VAN ELDIK,
Secretaris.

Aanbesteding.

Op Woensdag den 15den Februarij 1837, des voormiddags ten elf ure, zal, onder nadere goedkeuring van Hun Edele groot Achtbaren, de Heeren Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, door Burgemeester en Assessoren der Gemeente *Rheden*, op het Bureau der Gemeente te *Velp*, in het openbaar worden aanbesteed:

HET REPAREREN EN VERNIEUWEN VAN DEN TOREN IN HET DORP RHEDEN.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, waarop deze aanbesteding zal plaats hebben, kan dagelijks van des morgens negen tot twaalf ure, door een ieder worden nagezien op het Bureau der Gemeente.

Velp den 1sten Februarij 1837.

De Burgemeester en Assessoren voornoemd,
VAN HASSELT.

Op Maandag den 6den Februarij 1837, des voormiddags om 11 ure, in *het Posthoorn*, te *Arnhem*, zal, ten overstaan van den Notaris *GODEFROY*, publiek bij inzet en toeslag worden geveild en verkocht:

Een wel onderhouden SCHIP, genaamd de *VROUW ELISABETH*, met al deszelfs STAAND en LOOPEND WAND, metende 71 tonnen, liggende in de Haven alhier ter stede; voorzien van eenen VRIJBRIEF TOT INVOER, ingevolge Koninklijk besluit van den 8sten Junij 1831, (Staatsblad No. 15, zijnde onderrigt, nopens de veilconditien en bezigtiging, te bekomen bij den genoemden Notaris.

De Notarissen Mrs. *J. NIJHOFF* en *G. VAN ECK* berigten door deze, dat het LAND VAN DE LUTHERSCHE GEMEENTE al hier, aan den Velpschen weg, in deze gemeente gelegen, is ingezet en met de hoogen gebragt als volgt:

Het 1e. parceel tot	—	*f* 821.
Het 2e.	—	« 1296.
Massa van 1 en 2	—	« 2106.
Het 3e. parceel	—	» 1401.
Het 4e.	—	« 1881.
Massa van 3 en 4	—	« 2948.

blijvende de toeslag bepaald op Maandag den 6den Februarij eerstkomende, s'avonds ten 6 uur, in *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*.

Verkooping.

Te *Zutphen*, in het Koffijhuis *het Zwijnshoofd*, zullen, op Dingsdag den 14den Februarij 1837, des namiddags om *drie* uur, in het openbaar ingezet, en *veertien* dagen later, zijnde den 28sten dier maand, ter zelfder plaatse en ure, finaal verkocht worden:

1o. Een HUIS en ERF te dier stede, in de Beukerstraat V 445, van ouds *het roode Hert* genaamd, met de daarin sedert jaren uitgeoefende BIERBROUWERIJ en Toebehooren.

En 2o. Een HUIS en ERF, gelegen als vooren, V 487, thans bewoond door *H. W. GARRAS*.

Ten aanzien van welke beide parceelen (behoorende tot den Boedel van den Koopman *A. DE VROOM*) zoo mede der veilconditien, nadere informatien zijn te bekomen ten kantore des Notaris *LULOFS* te *Zutphen*.

Op den 14den Februarij 1837, des avonds om 6 ure, in het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, zal, bij toeslag, worden verkocht:

Een HUIS en ERVE, te *Arnhem* in de Korteestraat, wijk B, No 181, bewoond door den winkelier *VAN MANEN*; met de hoogen inzet op . . . . . *f* 2285.00.

Een DITO in de Oeverstraat, wijk B, No 78, waarin de BAKKERIJ voort uitgeoefend door *W. VAN DER HORST*; als voren ingezet op . . . . . *f* 2704.00.

Gelijktijdig zullen bij inzet worden geveild, om 14 dagen daarna, op Dingsdag den 20 Februarij 1837, terzelfder uur en plaats, bij toeslag, zonder heraad, te worden verkocht:

Een HUISJE achter de Sabelspoorts-muur, wijk A, No 256, bewoond door *GERRIJ DE LANGE*.

Een DITO achter de Velperpoorts muur, E, No. 220, door de Wed. *KELDHOUWER*.

Een DITO, aldaar E, No 271, door *GORSELING*.

Zijnde inmiddels omtrent de bezigtiging en conditien nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris *GODEFROY* te *Arnhem*.

Het HUIS *ULFT*, gelegen bij *Gendringen*, in het kwartier *Zutphen*, Provincie *Gelderland*, is, met deszelfs AANHOORIGHEDEN, bestaande in eenen TUIN van een Bunder, met vele vruchtboomen van uitnemende soorten beplant, voorts eene WEIDE, lommerrijke WANDELINGEN, Wildrijke uitgestrekte JAGT, en ruim gevende VISSCHERIJ in den *Ouden IJssel*, tegen zeer aannemelijke voorwaarden, van heden af, hetzij in het geheel of niet Het Huis, de Wandelingen en TUIN, afzonderlijk TE HUUR.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer en Mr. *L. G. J. VAN NISPEN*, Administrateur van het Huis Bergh, te *'s Heerenberg*.

Bekendmaking.

De HEERSCHAPPELIJKE WONING het vroeger kloostergebouw, te *Groot-Boello*, met de daartoe behoorende andere GEBOUWEN, omliggende VISSCHERIJEN, eenen grooten APPELBOOMGAARD en MOESTUIN, wijsstenen KOLFBAAN, enz. Deze, word ter VERHURING en VERPACHTING aangeboden. De aangename omligging der gebouwen, welke met grachten omgeven zijn, 6 uren van de Hollandsche grenzen, $1\frac{1}{2}$ uur van *Winterswijk*, 3 uren van *Borken*, 3 uur van *Boekhold* en *Stadloon* gelegen, is niet alleen voor vrienden des landlevens bekoorlijk, maar ook is de ligging der Gebouwen zelve, daar de in de Havezaad wonende nabuuren weverij uitoefenen, en het water de noodige aanleggingen begunstigt, zeer bekwaam tot den AANLEG VAN EENE FABRIJK.

Liefhebbers hebben zich aan het ondergeteekende rentmeesterschap te wenden.

Boekhold, den 31sten Januarij 1837.

Het Vorstelijk Salm-Salmsche Rentmeesterschap *Borken en Boekhold*.

SARRAZIN.

Door aankoop, op den 21sten Januarij 1837 van *het geheel* EIGENAREN zijnde geworden van, de STEENBAKKERIJ en Aankleve van dien, gelegen aan den Gelderschen IJssel, nabij de stad *Hattem*, en tot dus verre zijnde uitgeoefend onder de firma *ERVEN DAENDELS*, maken de WedPwe, Kinderen en Erfgenamen van wijlen Mr. *E. A. DAENDELS* langs dezen weg bekend, dat gezegde STEENFABRIEK op den ouden voet, voor hunne gezamenlijke rekening, blijft bestaan, en zal worden waargenomen door den heer *RUTGER MARIUS DAENDELS*, te *Hattem*, die aldaar, onder de firma van *ERVEN DAENDELS*, zal handelen en de bestellingen ontvangen.

Verkooping op de Heerlijkheid Roozendael,

Op den 8sten Februarij 1837, des voormiddags ten elf ure, van eene groote partij KAPHOUT en PLATEN, ZOLDERDEELEN; Eiken en Greenen RIBBEN, in differente soorten, en eene groote partij zware Eiken- Greenen BALKEN; eene partij DEUREN en GLASKOZIJNEN mitsgaders drie POORTDEUREN en BRANDHOUT.

UIT DE HAND TE KOOP, in Maart 1837, eenige Perceelen VLOGLAND met AKKERMAALSHEGGEN, benevens een AKKERMAALSBOSCH en drie WEIDEN, gelegen in het kwartier *Zutphen*, Gemeente *Laren*, Buurschap *Barchem*, en Gemeente *Vorden*, Buurschap *Mossel*. Aanwijzing en voorwaarden zijn te bevragen in de *Heeren Logementen* te *Lochen* en te *Vorden*, gelijk mede op den Huize *Wildenborch*.

UIT DE HAND TE KOOP: een HUIS en TUIN, gelegen even buiten de Velper Barriere, aan den Velpschen Straatweg; te bevragen bij den Heer Stads Architect.

Een *PERSOON*, van middelbare jaren, en van de gereformeerde godsdienst, wenschte gaarne als KOETSIER, HUISKNECHT of OPPASSER geplaatst te worden. Van zijne bekwaamheden, eerlijkheid en goed zedelijk gedrag kan hij de beste getuigschriften overleggen.

Adres met *Franco-Brieven*, onder letter M. K. bij den Boekhandelaar en Boekdrukker *W. J. KRUIT*, te *Arnhem*.

Ouders of Voogden hunnen ZOON of PUPIL tot het SCHEI- en ARTSENIJ-MENGKUNDIG VAK willende doen opleiden, kunnen daartoe, op aannemelijke voorwaarden, van heden af aan, gelegenheid vinden bij *H. REIJNDERS HOFFMANN*, Apotheker te *Huissen* bij *Arnhem*.

TE HUUR, te *Wageningen*, een der aanzienlijkste HUIZEN, staande aan het Bassecour, voormaals de *Rozendaals-Huizen* genaamd, met deszelfs TUIN, KOETSHUIS en STALLING, om te aanvaarden, den Tuin met 22 Februarij, en de Huizinge enz. met 1 Mei 1837.

Te bevragen bij *J. VAN RIJN*, aldaar; *brieven franco*.

Maandag avond, den zesden Februarij 1837, BAL MASQUÉ en PARÉ ten huize van den Kastelein *H. COMAN* te *Arnhem*. De Entrée is bepaald op vijftig cents per persoon.

GROOTE KONINKLIJKE MENAGERIE.

De ondergeteekenden hebben de eer, het geëerde publiek te berigten, dat de VOEDING DER DIEREN des middags te 12 en des avons te 7 ure zal plaats hebben. DE MENAGERIE is uiterlijk tot en met den 15den Februarij open gesteld.

W. VAN AKEN EN ZOON.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.